

חנן סבא טייכר
מסופוטמיה

חנן סבח טייכר
מסופוטמיה

שירים

Hanan Sabah Teicher

Mesopotamia

Poems

עריכה: אלי אליהו

הליקון - מייסודם של אמיר אור (עורך ראשי ראשון) ואירית סלע

עיצוב העטיפה: נעם בן-דוד

צילום העטיפה: זיוה סבח

הספר יצא לאור בסיוע קרן יצחק לייב ורחל גולדברג -
קרן קיימת לישראל - ובסיוע המרכז לספריות וספרות בישראל

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע,
לשדר או לקלוט בכל דרך או אמצעי - אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר -
כל חלק שהוא מהחומר שבספר זה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר
הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמוציא

© כל הזכויות שמורות לחנן סבח טייכר ולהליקון, תשפ"ד 2024

Copyrights © Hanan Sabah Teicher & Helicon, 2024

www.helicon.org.il; email: helicon@helicon.org.il

hanan.sabah@gmail.com

הכנה לדפוס: גופנה

Printed in Israel 2024 בישראל

לאופיר ולשחר

ארכיון הגוף

שיר על הבן והאבות

תָּרַשׁם

שְׁלֹשָׁה שִׁירִים יְרַשְׁתִּי מֵאָבִי

גִּעְגּוּעַ

קִינָה

וְלִכְתּוּב

לְכֹלם בֵּית אֶחָד

שְׁלֹשָׁה שִׁירִים שִׁרְתִּי

בְּשֵׁלֶשׁ קְלָפוֹת הַלֵּב

עִירָם

כְּסוּי

שִׁלְתָּ

כָּלם מִנְחִים בְּחֶדֶר

תִּקְשִׁיב

מֵעוֹלָם לֹא שָׁר אָבִי שִׁיר עֲרֵשׁ

וְאֲנִי מֵעוֹלָם לֹא נִרְדַּמְתִּי

חֲמִקְתִּי אֶל בֵּין חֲלוֹמוֹתָיו

רְשַׁמְתִּי כְּתוּבוֹת בְּכָל פְּנֵה
שְׁלֹא אֲשַׁכַּח
מִחֲקֵי דְרָכִים
שְׁלֹא יִתְעוֹרַר
עֲשִׂיתִי בּוֹ שְׁמוֹת שְׁקִטוֹת

וְלֹא פִּרְשַׁתִּי

כְּאֲשֶׁר שָׁקְעוּ חֲלוּמוֹתַי בְּלִילוֹתַי
הִצַּתְקֵתִי אֶת הַשְּׁפָטִים
בְּדִי וּנְפֹשִׁי הַשְּׁקוּפָה

וְלֹא פִּרְשַׁתִּי

מסופוטמיה

"כל מא אמר על דארכם..."
(יוסוף אל עוואד שם טוב)

כְּשֵׁשְׁבֹתִי הִבִּיתָה רְאִיתִי אוֹתוֹ
עַל מִפְתַּן שִׁיר, מְשֻׁנָּן מְלוֹתָיו
בְּשֵׁפֶת הַהָרִים הַנְּשֻׁכָּחִים
קְרַבְתִּי

"כְּשֵׁאֲנִי עוֹבֵר לְיַד בֵּיתְכֶם שְׁהִיה בֵּיתִי..."

כָּאֵן תְּמִיד הוּא עוֹצֵר
עַל מִפְתַּן הַבָּכִי.
הַתִּישְׁבֹּתִי
פַּעַם הָיָה לִי אָבֹא
הַנְּנִי, הוּא עָנָה
פַּעַם הָיָה לִי כָפָר
אֲנִי יוֹדֵעַ, לְחֻשְׁתִּי
הוּא שָׁגְדֵל אוֹתִי
בְּתִים
נִבְנִים
מִפְסוֹת
גְּעֻגוּעַ

בלשנות

הקולות שִׁלְנוּ הם הקולות שֶׁל האבות שִׁלְנוּ
שֶׁנִּקְלוּטוּ אֶצֶל האמהות שִׁלְנוּ שֶׁלְחָשׁוּ אותנו
לְעוֹלָם
שימו לב אֲנִשִּׁי כָּל הָעוֹלָם,
הִזְהָרוּ בִּילְדֵי
שִׁמְרוּ עֲלֵיהֶם

הָעוֹלָם לֹא שָׁמַע
אֶךְ גַּם לֹא שָׁאָג
רַק הִמְשִׁיךְ לְגִלְגָּל
אוֹתָנוּ עַל לְשׁוֹנוּ הַלְחָה
כְּמוֹ מְסֻטִּיק עָגֵל
בְּמִקּוֹם עֲדָף

גַּם אֲנַחְנוּ לֹא שָׁאֲגִנוּ
בְּקִשֵּׁי דְבָרָנוּ
אֲבָל חִכֵּינוּ
וְכִנְרָאָה גַּם אֵת

אולי אם אבא שלנו היה יודע לדבר
לא היינו צריכים לחכות ככה
עד שנגיע אל מפתן
דלתך
ואנחנו כבר מתשים
ונלחש לך בשפת חרטום
כמה אנחנו מתגעגעים
כמה אנחנו צריכים כבר
ילד

טרנספרנס

לְפַעֲמִים בָּאִים אֵלַי יְלָדִים
לְהוֹרִים אָנִי אוֹמֵר
תֵּאָהָבוּ אֶת הַיֶּלֶד
כִּדֵי שִׁישִׁתְכַנְעוּ אָנִי צָרִיךְ סִפְרִיָּה צְפוּפָה מְעַלִּי

לְפַעֲמִים בָּאִים אֵלַי מְבַגְרִים
אָנִי מְתִישֵׁב עַל הַשְּׁטִיחַ וּבֹכָה
כְּשֶׁהֵם הוֹלְכִים אָנִי מְפַזֵּר פְּסוֹת
טִישׁוֹ פְּרוּמוֹת אַחַר כָּל צַעַד

כְּשֶׁהֵם חוֹזְרִים
אָנִי מְנִיחַ עַל הַשְּׁלֶחֶן
מְשֵׁהוּ (אוֹלֵי שְׁבָר
זְכוּכִית) וְאוֹמֵר
תֵּאָהָבוּ אֶת הַיֶּלֶד

לְיְלָדִים אָנִי אוֹמֵר
עֲכָשׁוּ תוֹרְכֶם

מסכת מעשי

אֵלֶּה הֵיוּ מַעֲשֵׂי: סַמְנָתִי
אֶת גְּבוּלִי, הַגְּבֻלָּתִי
תְּנוּעָתִי. תְּחַמָּתִי
עֲצָמִי, עֲצָמָתִי
עֵינִי, וּפְנִיתִי
לְשָׁמַיִם
בְּקוֹל תְּחִנוּנִים
נִשְׁבַּע אֲנִי בְּשֵׁם הַגְּדוֹל
שְׂאֵינִי זֶז מִסְמוּנִי
מִגְּבֻלֹתִי
תְּחֹמִי
עֲצוּמִי
וְאֵינִי פוֹסֵק תְּחִנוּתִי
עַד שֶׁתִּרְאַנִי
וְתִרְאַנִי
בְּשֵׁם הַגְּדוֹל
וְלֹא נַעֲנִיתִי

וְהִנֵּה הַגִּיעָה אֶהְבֶּה וְהַמְטִירָה גִשְׁמִי בְרִכָּה שְׂמֵחֶקוּ כָּל
סְמוּנֵי אָדָם אֲשֶׁר עַל הָאָדָמָה וַיִּכְבֹּר לֹא הָיָה סִמָּן בְּגִבּוּלֵי
וְלֹא מִגְבְּלָה לְתַנּוּעָתִי וְנִפְרָץ תְּחוּם עֲצָמֵי וְלֹא הָיָה מֵרָאָה
עֲצוּם מֵעֵינַי אֶהְוֶבְתִּי

אֲךְ אֵת שְׂבוּעָתִי שְׁמַרְתִּי בְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל וְלֹא פָסְקָה תְּחִנָּתִי
תְּחִנָּתִי לֹא פָסְקָתִי אֲנִי אֶהְוֶבְתִּי בְּלִי תִפְסֹק תְּחִנָּתִי לְשִׁמוּ
הַגְּדוֹל אֲנִי אֶהְוֶבְתִּי קִבְּלִי תְּחִנָּתִי

ארכיון הגוף

אלף תשע / מאות שבעים / ושמונה

רַב שְׁנוֹת הַשְּׁבָעִים גּוֹפֵי הָיָה בְּגֵדְר עֲתִיד / פְּרָקוֹנְסִפְצָיָה /
שִׁשְׁמָה רַק לְאַחַר שְׁאָבִי וְאִמִּי / שְׁמַחוּ בְּלִדַת אָחִי וְאֶחָוִיתִי /
וּבְכוּ אֶת מוֹת סָבִי וְסָבִי // שֵׁשֶׁת הַיָּמִים הָיְתָה זְכָרוֹן / רְחוּק
אָבֵל אִמָּא עֲדִין אֶהְבֶּה / אֶת שִׁירֵי אֶרֶץ אֶהְבֶּתָה וְאָבָא / עוֹד
קָרָא לָזֶה מוֹסִיקָה עֵבְרִית // שְׁבָעָה יָמִים אָבִיב בְּשָׁנָה /
וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי חֲתָכוּ מִגּוֹפִי / וְשָׁתוּ יַיִן

1984 - גופי בכיתה א'

יָשַׁב בְּמִקְוֵמוֹ כְּתִלְמִיד

שָׁלַב יָדָיו עִם הַצִּלְצוֹל

בְּהַפְסְקוֹת הַתַּחֲבָא

אוֹ קַפֵּץ מֵעַל הַקּוּיִם

1

2

3

5 4

6

8 7

9

שָׁמִים

1991 - הגוף שלי להקת גראנג'

לִין גִּיטְרָה מְרָשָׁל אֶךְ עֲקָשׁ
מִמְטִיר דִּיסְטוֹרְשֵׁן עַל אֲזָנִים
וְחוֹתֵךְ לְסוּלוֹ לֹא מִתְחַשֵּׁב
שְׁמוּבִיל לְשׁוֹם מְקוֹם

הַקֶּהֶל מְחַכֶּה לְשׁוֹרוֹת הַפְּזֻמוֹן
וְאֶךְ אֶחָד לֹא נוֹתֵן אֶת הַדְּעַת
לִיחִידַת הַקְּצָב בְּסֵ תַפִּים

אִם יֵצְאוּ מִבְּאֵלֶנֶס הַכֹּל יִתְפָּרֵק
כְּדֵי לְחַפּוֹת עַל טְעִיּוֹת
מִגְבִּירִים אֶת הוֹלִיּוֹם

1992 - הגוף שלי שיר מטאל

צוֹרֵחַ בְּגִבּוּלוֹת הַזְּאֵנֶר
מְדֵי פַעַם עוֹד נִתֵּן לְזֵהוּת אֶת שְׁנֵי הוֹרֵיוֹ:
הַכְּמִיָּה לְכֹחַ
וְהַפְּחָד

←

אוגוסט 96 - הגוף שלי שובר שמירה

אזניות לוחשות מימין ומשמאל

חול נצמד לכל הדפנות

עור התף הופך את הכל לבלוז

ואני

עובר בקרבה

הַיָּלֵד הוּא מְכוֹנֵת זְמַן
שֶׁלֹּא יְכוּלָה לְחַזֵּר
הַבִּיטָהּ

גוזל שנפל מקן

אם הייתי ילד
לא הייתי צריך לעשות את זה
בְּעֶצְמִי

אם אבא שלי היה
קרוב
הייתי קורא לו

אם היו מתקינים מצלמה
נתן היה לראות
אדם
ליד שלט
הנושא את שמו
נכנס
ולאחר דקה
יוצא עם יעה
ומטאטא
זורק מעט עלים יבשים
על הרצפה
גורף אתם את כל המות
ויוצא
מהסצנה

אם זה הָיָה הַבַּיִת
שְׁלִי, הֵייתִי שׁוֹטֵף
אֶת הַרְצָפָה
טוֹב טוֹב

אֲבָל זֶה לֹא הַבַּיִת
שְׁלִי, אֲנִי לֹא יֶלֶד
אָבָא לֹא יָבּוּא
וְלֹא קָרָאתִי לְאִישׁ

מסכת טווס

הנה זה קורה לי שוב

שגרת חתימת פרסת סוס לכן על חול הים יפו
הנה זה קורא לי שוב לשוב לשוטט בשבוש
רחובות אל חוף הים יפו הנה זה קורה לי שוב לי
ולא לך לי ולא מלאך ילד אחד ישן אחר ראשו
בין ברקיו פיו סתום וטבורו פתוח ואני כיון
שיצאתי אל אויר העולם ישן כאן בזמן שטוס
בחוף הים יפו פורס בצוחה את לילתי לשנים
האחד ישן השני סתום האחד סתום השני פרוס
הנה זה קורה שוב אין עקבות רק זרועות של כתמים
דמויי עינים שאיש לא ראה נפרשות על גבי קצפי
ים ואין חול גם לפה חוף הים לא יבוא הנה זה
שוב קורא בשמי שוב בקול חד כתן בקר טוב
חתן בקר טוב חתן נפתח הסתום הפתוח נסתם

כל הילדים אחזו ברגלי

הסטירה

כְּשֶׁהֵגִיעַ הַמְּלֶאךָ
לְהַשְׁכִּיחַ מִבְּנֵי
אֶת הַתּוֹרָה כְּלָה
בְּקִשְׁתּוֹ לְחַדֵּשׁ
סְטִירְתּוֹ עַל שְׁפָתַי
שְׁאֲשַׁכַּח שְׁגָם הוּא
עוֹד יִתְגַּדֵּל וְיִתְרוֹמֵם
וְיִתְעַלֶּה

אולטרסאונד

כְּשֶׁהִבְהַב הַמֶּסֶךְ וְאָמַרְתָּ לֵב
אֲנִי רָאִיתִי אִישׁ
עִם קַרְנִים זוֹהָרוֹת.
כָּל הַיְלָדִים
אָחִזוּ בְּרַגְלֵי. כָּל הַנָּשִׁים
אָמְרוּ לִי לָקוּם. אֲפִים אֲרַצָּה
נִפְלְתִי

אַנֶתְ עֲמָרִי

שְׁבַעַה יָמִים נִתְּנוּ לָנוּ
לֶךְ בְּלֹא שֵׁם
וְלִי בְּלֹא סִכִּין

נִצְלָתִים עַד תָּם

וְהִיִּיתִי אָבִי כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת שֶׁטָּרַם דְּבָרוֹ
וְלֹא נִפְלָה טְעוֹת
וְהִיִּיתְ אֶתָּה
כָּל יְלָדֵי חוּהַ וְאַבְרָם
כָּל בְּנֵי נַח, יִפְתַּח וְחָם
וְשָׁם.

שְׁבַעַה יָמִים שִׁחֲנוּ כָךְ
וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי נִדְרָשְׁתִּי לְדַבֵּר

מְסִרְתִּי שְׁמֶךְ
וּבְרִית נִכְרְתָה.
נְשִׁים וּגְבָרִים בָּאוּ, רָאוּ וְשָׁמְחוּ: "יְהוּדִי! יְהוּדִי!"
וְאֵלּוּ אָנִי לְחֻשְׁתִּי לְעֲצָמִי
אֶתָּה עוֹלָמִי
אֶתָּה עַמְּלִי
אֶתָּה עֲמָרִי